

KLASA: UP/I-344-03/19-11/271

URBROJ: 376-05-3-19-9

Zagreb, 5. studenog 2019.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 11., članka 28. stavka 6. i članka 29. stavak 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09) u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i utvrđivanja visine naknade za pravo puta, a povodom zahtjeva Uprave za ceste Osječko-baranjske županije, Vijenac Ivana Meštrovića 14E, Osijek, koju zastupa odvjetnik xx, 31000 Osijek, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti donijela je 5. studenog 2019.

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21 (dalje: HT), infrastrukturni operator i ima pravo puta na županijskim i lokalnim cestama na području Osječko-baranjske županije navedenim u Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN br. 103/2017 i 17/18) i Popisu županijskih i lokalnih cesta županije Osječko-baranjske (NN br. 103/2018), koji su sastavni dio ovog rješenja, koje ceste se nalaze u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem Uprave za ceste Osječko-baranjske županije, a na kojim cestama HT ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) prema podacima o EKI navedenim u Elaboratu za pravo puta broj 32/19 i geodetskom situacijskom prikazu EKI na katastarskim podlogama 2. dio (dalje: Elaborat), koje nekretnine koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje svoje EKI. Elaborat je u dijelu o količini, vrsti i prostornom položaju EKI sastavni dio ovog rješenja.
- II. Količinu i vrstu EKI iz točke I. ovog rješenja čine trase kabelske kanalizacije te trase elektroničkih komunikacijskih vodova u zemlji i nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova navedene u Elaboratu.
- III. Utvrđuje se godišnja naknada za pravo puta za korištenje nekretnina iz točke I. ovog rješenja prema površini zemljišta na kojem se nalazi EKI sukladno podacima navedenim u Elaboratu uz primjenu iznosa i načina obračuna određenog u članku 6. i 7. stavcima 2), 3) i 4) Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN br. 152/11, 151/14 i 95/17).
- IV. Uprava za ceste Osječko-baranjske županije, Vijenac Ivana Meštrovića 14E, Osijek, ima pravo na godišnju naknadu za pravo puta iz točke III. ovog rješenja od 4. srpnja 2019.
- V. Obvezuje se HT u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog rješenja napraviti obračun godišnje naknade za pravo puta temeljem parametara iz točaka I., II. i III. ovog rješenja te obračun sa svim podacima koji su primijenjeni, dostaviti HAKOM-u i Upravi za ceste Osječko-baranjske županije.

- VI. Obvezuje se HT u roku 10 (deset) dana od primitka ovog rješenja platiti Upravi za ceste Osječko-baranjske županije naknadu za pravo puta za prvu godinu i dostaviti dokaz o uplati naknade. Svaka sljedeća godišnja naknada za pravo puta plaća se u roku od 8 (osam) dana po isteku razdoblja za koje je naknada plaćena.
- VII. Obvezuje se Uprava za ceste Osječko-baranjske županije omogućiti HT-u ostvarivanje prava puta na nekretninama iz točke I. ovog rješenja.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 04. srpnja 2019. zahtjev Uprave za ceste Osječko-baranjske županije (dalje: ŽUC) kojim se traži utvrđivanje infrastrukturnog operatora na nekretninama koje su u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a i utvrđivanje visine naknade za pravo puta, na kojima HT ima položenu svoju EKI, obzirom da se služi navedenim nekretninama, a za to ne plaća naknadu. U zahtjevu su navedene katastarske čestice, i da je ŽUC imao s HT-om sklopljen Ugovor o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama na području Osječko-baranjske županije (br. F4.1-494/13 od 05.12. 2013.) te Aneks 1 tom Ugovoru od 16.02.2015. Dostavljena je i Izjava ŽUC-a o otkazu navedenog Ugovora i Aneksa te povratnica da je HT zaprimio Izjavu ŽUC-a 24.06.2019. ŽUC je priložio Popis županijskih i lokalnih cesta županije Osječko-baranjske (NN br. 103/2018).

HAKOM je zaključkom od 10. srpnja 2019. obavijestio HT o podnesenom zahtjevu ŽUC-a i naložio izradu i dostavu HAKOM-u i ŽUC-u kompletnog geodetskog elaborata na katastarskim podlogama, u digitalnom obliku, (vektorizirani digitalni katastarski plan) za cjelokupnu EKI na županijskim i lokalnim cestama, kojima sukladno članku 4. Zakona o cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14; dalje: ZC) upravlja Uprava za ceste Osječko-baranjske županije te popunjenu Tablicu 1 (obrazac u elektroničkom obliku) za svaku pojedinu katastarsku česticu na svim županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja ŽUC, a na kojima je izgrađena EKI HT-a.

HT se 23. srpnja 2019. očitovao da je infrastrukturni operator za izgrađenu EKI na administrativnom području ŽUC-a te je 16. rujna 2019. dostavio ostalu traženu dokumentaciju kako slijedi:

- kompletni geodetski Elaborat za pravo puta broj 32/19 na katastarskim podlogama u digitalnom obliku (vektorizirani digitalni katastarski plan) za cjelokupnu EKI i drugu povezanu opremu, za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela s nosivim stupovima na županijskim i lokalnim cestama, uključujući i zemljišni pojas s obje strane ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje 1 m računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste kojima upravlja ŽUC na administrativnom području županije,
- popunjenu Tablicu 1 (obrazac u elektroničkom obliku) u kojoj su identificirane sve katastarske čestice na kojima se nalaze županijske i lokalne ceste kojima upravlja ŽUC i na kojima je izgrađena EKI HT-a,
- izvatke iz zemljišnih knjiga za predmetne katastarske čestice na kojima je izgrađena EKI i druga povezana oprema;
- kompletan elaborat za pravo puta u tiskanom obliku;

- izjavu HT-a broj 696/2019 od 27.07.2019. da se koristi predmetnom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom i drugom povezanom opremom bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena predmetna infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezine uporabe.

Dana 11. listopada 2019. ŽUC je dostavio Tablicu 1 u kojoj su sve katastarske čestice koje su u vlasništvu RH, a pod upravom ŽUC-a, označene s „DA“ u stupcu 55 tablice.

Obzirom da niti jedna stranka postupka nije zatražila održavanje usmene rasprave, ista u postupku nije održana. HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i javno dostupnih evidencija, utvrdio kako slijedi.

ŽUC traži provođenje postupka iz članka 28. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17, dalje: ZEK) u odnosu na nekretnine koje su u vlasništvu Republike Hrvatske, a pod upravljanjem ŽUC-a. Stoga je u ovom postupku bilo potrebno utvrditi je li HT infrastrukturni operator na području na kojem se nalaze županijske i lokalne ceste u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a, količinu i vrstu EKI koju ima na predmetnom području, visinu naknade za pravo puta koju je obvezan plaćati ŽUC-u kao upravitelju županijskih i lokalnih cesta u vlasništvu Republike Hrvatske na kojima se nalazi EKI te datum od kojeg teče obveza plaćanja naknade za pravo puta.

HT je infrastrukturni operator na području županijskih i lokalnih cesta ŽUC-a

Temeljem članka 28. ZEK-a smatra se da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio EKI na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27. stavka 1. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od sljedećih uvjeta:

-da posjeduje uporabnu dozvolu izdanu na svoje ime ili na ime svojih univerzalnih ili pojedinačnih pravnih prednika,

– da se koristi EKI bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena ta infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezina korištenja.

Da je HT infrastrukturni operator na predmetnim nekretninama proizlazi iz izjave broj 696/2019 od 27.07.2019. o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s vlasnikom nekretnina prema popisu čestica iz Elaborata. Navedene dokaze ŽUC nije osporio. Dakle, nesporno je utvrđeno da HT ima pravo puta na predmetnim nekretninama utvrđenim Elaboratom na kojem se nalazi njegova EKI, jer navedeno pravo proizlazi iz čl. 28. st.1. ZEK-a.

Nadalje, člancima 27. – 29. ZEK-a regulirana su prava operatora javnih komunikacijskih mreža da kao infrastrukturni operatori na cijelom području Republike Hrvatske imaju pravo gradnje, održavanja, razvoja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama ZEK-a i posebnim propisima. Dakle, pravo puta na području županijskih i lokalnih cesta u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a na kojem se nalazi EKI HT-a nesporno postoji u korist HT-a, iz čega proizlazi da i naknada za pravo puta nesporno pripada vlasniku nekretnina.

ŽUC je pokretanjem postupka pred HAKOM-om jasno izrazio volju da se rješenjem odredi naknada za pravo puta na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, a pod upravljanjem ŽUC-a.

Količina i vrsta EKI HT-a

Količina, vrsta i prostorni položaj EKI HT-a na županijskim i lokalnim cestama Osječko-baranjske županije navedena je u Elaboratu za pravo puta broj 32/19 i geodetskom situacijskom prikazu EKI na katastarskim podlogama 2. dio, kojeg je izradio i dostavio HT, a koji dokument je u dijelu koji se odnosi na podatke o EKI, nesporan među strankama. U navedenom dokumentu, za cjelokupnu EKI (za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela) vidljiv je prostorni položaj EKI na svim županijskim i lokalnim cestama županije, kao i vrsta i količina EKI po svakoj cesti. Elaborat je izrađen prema popisu županijskih i lokalnih cesta iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/2017 i 17/18) i Popisu županijskih i lokalnih cesta županije Osječko-baranjske (NN br. 103/2018). Isti je također nesporan među strankama.

Elaborat je izrađen povezivanjem geodetski snimljenih trasa EKI u digitalnom obliku (podatci s terena) s digitalnim katastarskim planovima. Elaborat sadrži pregledni popis obrađenih županijskih i lokalnih cesta Osječko-baranjske županije s iskazanim dužinama trasa EKI koja prolazi županijskim i lokalnim cestama te s posebno iskazanom dužinom trasa EKI na županijskim i lokalnim cestama županije.

HAKOM smatra da je činjenično stanje u pogledu utvrđenja koje su to točno nekretnine javne ceste nesporno jer proizlazi iz Popisa županijskih i lokalnih cesta županije Osječko-baranjske (NN br. 103/2018) koji je naveden u Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/2017 i 17/18), a koje ceste su snimljene u Elaboratu. Navedeni Elaborat izradio je HT i među strankama je nesporan. Elaborat je izrađen povezivanjem geodetski snimljenih trasa EKI u digitalnom obliku (podatci s terena) s digitalnim katastarskim planovima. Dakle, kako su u Elaboratu navedene nekretnine koje su u naravi županijske i lokalne ceste Osječko-baranjske županije, HAKOM smatra da je činjenično stanje u pogledu nekretnina na kojima se nalaze ceste u dovoljnoj mjeri utvrđeno.

Vlasništvo Republike Hrvatske pod upravom ŽUC-a na katastarskim česticama na kojima se nalazi EKI HT-a

U ovom postupku bilo je potrebno utvrditi je li ŽUC ovlašten u ime Republike Hrvatske podnijeti zahtjev iz članka 28. stavka 6. ZEK-a te je li moguće imati pravo puta na javnim cestama ili isključivo pravo služnosti i pravo građenja.

Temeljem ZC-a, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati županijskim i lokalnim cestama (članak 3. ZC-a). Republika Hrvatska, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture donijelo je Odluku o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/2017 i 17/18), kojom se razvrstavaju autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (članak 7. ZC-a). Prema navedenoj odluci izrađen je Elaborat stvarnog stanja položaja EKI-a na svim županijskim i lokalnim cestama Osječko-baranjske županije. Vlasništvo županijskih i lokalnih cesta je određeno *ex lege*, a upis prava vlasništva na nekretninama u zemljišnim knjigama nije konstitutivnog već deklaratornog karaktera. Neovisno o tome tko je upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama, vlasnik županijskih i lokalnih cesta je Republika Hrvatska uz županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati istima.

HAKOM u ovom postupku nije utvrđivao je li na županijskim i lokalnim cestama Osječko-baranjske županije upisano pravo vlasništva u zemljišnim knjigama u korist Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a. Naime, upis u zemljišnim knjigama je irelevantan jer je vlasništvo Republike Hrvatske uz pravo upravljanja ŽUC-a na navedenim nekretninama stečeno *ex lege* te naknada za pravo puta pripada vlasniku županijskih i lokalnih cesta uz uvjet da je nedvojbeno utvrđeno da se radi o cestama. Takav stav potvrđuje i Visoki upravni sud Republike Hrvatske u presudama UsII-8/17-5 i USII-37/17-6.

U pogledu aktivne legitimacije ŽUC-a za ostvarivanjem prava na naknadu za pravo puta, HAKOM je zatražio mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske koje u očitovanju (broj: M-DO-145/2017-2 od 21. prosinca 2017.) navodi da je naknada za pravo puta temeljem ZEK-a po svom sadržaju naknada za pravo služnosti na javnoj cesti, a to je jedan od izvora financiranja javnih cesta propisan člankom 86. ZC-a te budući da je Republika Hrvatska temeljem ZC-a ovlastila županijske uprave za ceste za ubiranje naknade za pravo služnosti na županijskim i lokalnim cestama, to znači da se ovlaštenikom prava na naknadu za pravo puta u smislu članka 28. ZEK-a ima smatrati pravna osoba koja upravlja tom cestom.

U vezi aktivne legitimacije ŽUC-a i prava na naknadu za pravo puta, Republika Hrvatska, Ministarstvo državne imovine u svom očitovanju (Klasa: 940-01/17-03/5225, urbroj: 536-03-02-02/02-2 od 04. prosinca 2017.) navodi: „...*subjekt koji je, ili koji će biti utvrđen infrastrukturnim operatorom obvezan je plaćati naknadu za pravo puta na svim nekretninama odnosno zemljišnim česticama koje su u vlasništvu ili na upravljanju Županijske uprave za ceste, s obzirom da isto upravo proizlazi iz citiranog članka 28. st. 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama.*“.

Sukladno članku 3. ZC-a, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, a u zemljišne knjige se upisuju kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati županijskim i lokalnim cestama. ŽUC je prema odredbama ZC-a, prvenstveno članku 3. stavku 6. i članku 83. ZC-a ovlašten za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Osječko-baranjske županije te odlučuje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama, obavlja poslove redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta te brine i odgovara u smislu izvora sredstava za financiranje javnih cesta te obavlja poslove ostvarivanja zaštite i razvoja javnih cesta te nastupa u ime i za račun Republike Hrvatske. Člankom 3. stavkom 3. ZC-a propisano je da se na javnoj cesti može osnovati pravo služnosti i pravo građenja radi izgradnje građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme.

Pravo puta koje je predmet ovog postupka, proizlazi iz članaka 28. i 29. ZEK-a i *ex lege* pripada infrastrukturnom operatoru koji je izgradio elektroničku komunikacijsku infrastrukturu na nekretninama iz čl. 27. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od uvjeta propisanih čl. 28. st. 1. ZEK-a. Nastavno na navedeno, a kako je u ovom postupku nesporno utvrđeno da HT ima pravo puta na javnim cestama na kojima ima izgrađenu EKI, to i pravo na naknadu za pravo puta propisano člankom 28. ZEK-a, nesporno pripada vlasniku nekretnine na kojoj se nalazi EKI HT-a, koji podnošenjem zahtjeva HAKOM-u, izražava svoju volju za ostvarivanje prava na naknadu za pravo puta.

HAKOM je mišljenja, a kako to i proizlazi iz očitovanja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva državne imovine, da odredbe ZC-a nije moguće tumačiti na način da iste isključuju članke 27. – 29. ZEK-a, te da pravo puta po svom sadržaju u bitnom odgovara pravu služnosti vodova na javnoj cesti, a što je jedan od izvora financiranja javnih cesta propisan člankom 86. ZC-a.

Temeljem članka 93. ZC-a naknada za osnivanje prava služnosti na javnim cestama uplaćuje se u korist pravne osobe koja održava ceste. Dakle, kako je Republika Hrvatska temeljem ZC-a ovlastila županijske uprave za ceste na ubiranje naknade za pravo služnosti na županijskim cestama, HAKOM je stava da se ovlaštenikom prava na ostvarivanje naknade za pravo puta u smislu članka 28. ZEK-a, ima smatrati pravna osoba koja upravlja tom cestom, jer je upravo Republika Hrvatska, kao vlasnik županijskih i lokalnih cesta, zakonom ovlastila ŽUC da u njezino ime ostvaruje vlasničke ovlasti. Slijedom navedenog, stav je HAKOM-a kako je ŽUC ovlašten i za podnošenje zahtjeva u ovom predmetu i primanje naknade za pravo puta.

Navedeno potvrđuje stav Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u presudama UsII-232/18 i USII-187/19.

Datum od kojeg teče pravo na naknadu za pravo puta

Zahtjev ŽUC-a, u smislu članka 28. st. 6. ZEK-a i članka 5. stavka 1. i 2. Pravilnika, podnesen je 04. srpnja 2019.

Odnosi među strankama bili su riješeni Ugovorom o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama na području Osječko-baranjske županije (br. F4.1-494/13 od 05.12. 2013.) te Aneksom 1 tom Ugovoru od 16.02.2015. HAKOM je izvršio uvid u navedene dokumente, kao i u Izjavu ŽUC-a o otkazu Ugovora te Aneksa 1. Ugovor i Aneks 1 su otkazani i HT je zaprimio otkaz 24.06.2019.

Temeljem članka 5. stavka 4. Pravilnika te uz primjenu članka 9. stavka 2. Pravilnika (NN 95/17), propisano je da će HAKOM za razdoblje od zaprimanja zahtjeva, rješenjem utvrditi infrastrukturnog operatora, količinu i vrstu elektroničke komunikacijske infrastrukture koja je izgrađena na nekretninama iz stavka 1. te visinu godišnje naknade za pravo puta. S obzirom da među strankama nema ugovornih odnosa HAKOM je utvrdio pravo ŽUC-a na naknadu za pravo puta od 04. srpnja 2019. odnosno od trenutka od kada stranke više nemaju ugovorom uređene odnose, u skladu s praksom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (UsII-351/17-7).

Visina naknade za pravo puta

Visina naknade za pravo puta utvrđena je uzimajući u obzir količinu, vrstu i prostorni položaj EKI na svakoj pojedinoj katastarskoj čestici prema podacima koje je HT dostavio u Elaboratu, a koje se koriste za pristup, postavljanje, korištenje, popravljanje i održavanje EKI, primjenjujući iznos naknade propisan člankom 7. st. 1. i člankom 6. stavkom 2. Pravilnika i uz način obračuna kako je navedeno u članku 7. stavcima 2), 3), i 4) Pravilnika.

Ukupni iznos naknade za pravo puta za prvu godinu plaća se u roku određenom rješenjem. Sukladno ovom rješenju HT mora dostaviti detaljan obračun s podacima koji su primijenjeni i dostaviti dokaz o uplati, a prilikom obračuna potrebno je koristiti Tablicu 1, Dodatak 2 Pravilnika. Slijedom svega navedenoga, HAKOM je temeljem članka 28. stavka 4. i 6. i članka 29. ZEK-a i članka 96. ZUP-a, riješio kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu rješenja. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana primitka ovog rješenja.

RAVNATELJ

mr.sc. Miran Gosta

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10000 Zagreb - poštom s povratnicom
2. Odvjetnik xx, 31000 Osijek - poštom s povratnicom
3. U spis